

čega) in vzpostavitev diktature »prostega trga« tako rekoč v vseh družbenih sferah. Vzporedno s tem se kot novi življenjski stili pojavljajo (oz. vračajo) socialni darvinizem (ki namesto argumentirane konfrontacije uveljavlja »uspeh« v karieri in bogatenju), obča kompetitivnost (namesto kolegialne solidarnosti), vsiljevanje tržnih kriterijev in komercialnih meril, ki s kvantifikacijo in redukcijo dela na ceno nadomeščajo vsebine in lastnosti, vsem družbenim poljem (namesto ohranjanja specifik, pertinenc in avtonomij posamičnega družbenega ali disciplinskega polja) in prekarnost v delovnih razmerjih in brezposelnost (negotovost, brez kompenzacijske infrastrukture, zaradi česar se ljudje v težkem eksistenčnem položaju spreminjajo v »rezervno armado kapitala«). Problem definicije besed in poimenovanj, ki jim neoliberalizem kot močna ideologija sprevrta pomene (mimogrede, redefiniranje slovarja je ena prvih strukturnih značilnosti, ki oznanjajo totalitarizem), ostaja; tako je denimo »svoboda«, ki ji – kakor ponazarja Zdenko Kodolja (2005: 320–321) – neoliberalizem daje prednost pred socialno enakostjo, pravzaprav svoboda (za fašizem) peščice uzurpatorjev, ki izvaja svobodi ljudstva diametralno nasprotna dejanja (cf. Giroux, 2005).

Polona Kelava in Maja Čadež v članku z naslovom *Izobraževanje, neoliberalizem in reprodukcija družbenih razmerij* (2009), ki prikazuje učinke neoliberalizma v izobraževanju, lepo prikažeta najprej razlikovanje med liberalističnimi in neoliberalističnimi mehanizmi in pričakanji v razmerju do šolskih oblasti, nato pa opozorita na deformiranje odnosov med zaposlovanjem in izobraževanjem ter na povečevanje socialnih razlik kot posledic vdora neoliberalizma v slovenski družbeni prostor.³⁹

Antiintelektualizem kot oblika in orodje reprodukcije oligarhične diktature je enak kakor dominantna oblika kulturnega in izobraženškega življenja v zgodnjem 19. stoletju v okviru habsburške monarhije (predmarčno obdobje), le da imamo zdaj v srednje- in vzhodnoevropskem prostoru opraviti s »samostojnimi nacijami«, se pravi s provinca-

39 Avtorici to ilustrirata tudi skozi statistične podatke, dostopne za Slovenijo. Za primerjavo: v Franciji je revija *Les Inrockuptibles* (februar 2004, 429) objavila peticijo »Apel zoper vojno inteligenci« (»Appel contre la guerre à l'intelligence«), ki opozarja na množični napad s strani antiintelektualne vlade (Raffarinova vlada predsednika Chiraca) na vse izobraževalne sektorje, na politiko ubožanja in negotovosti, uperjeno proti vsem, kar ni neposredno uporabno in prodajljivo. Podpisalo jo je več kakor 80.000 ljudi. Leta 2002 je francoska vlada zamrznila javna raziskovalna sredstva in spremenila 550 pozicij mladih raziskovalcev za nedoločen čas v prekarne pogodbe. To je v Franciji sprožilo intelektualni beg možganov (predvsem v ZDA). Marca 2004 sta dve tretjini od 5000 raziskovalcev, vodilj institucij in laboratorijev, ki so vladi zagrozili z odstopom, če ne bo ukrepala korektno in umaknila svojih destruktivnih ukrepov, to tudi res storili.